

Λόγος του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής Θεοδώρου Β΄ επί τη βραβεύσει Αυτού υπό του Ιδρύματος Ενώσεως των Ορθοδόξων Λαών εν Μόσχα τη 21 Ιανουαρίου 2012

Βραβείο «Πατριάρχης Αλέξιος Β΄» του Διεθνούς Ιδρύματος για την Ενότητα των Ορθοδόξων Λαών (ΔΙΕΟΛ) για την εξαιρετική προσφορά προς εμπέδωση της ενότητας των Ορθοδόξων λαών και για την εδραίωση και προβολή των χριστιανικών αξιών στην κοινωνία απονεμήθηκε στον Μακαριώτατο Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής Θεόδωρο Β΄ στις 21 Ιανουαρίου 2012 στη Μόσχα. Επέφορμής αυτής ο Αλεξανδρινός Προκαθήμενος πραγματοποίησε ομιλία, κείμενο της οποίας δημοσιεύουμε αυτούσιο παρακάτω:

Ἐξάίρετον τιμὴν ἀποτελεῖ ἡ προσγενομένη αὕτη βράβευσις τοῦ παλαιφάτου καὶ περιπύστου θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος Ἐνώσεως τῶν Ὁρθοδόξων Λαῶν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥωσσίας. Πεποίθαμεν ὅτι ἡ τιμητικὴ αὕτη βράβευσις ἀπηχεῖ τὰς μεταξὺ ἡμῶν ἀδελφικὰς σχέσεις ἐγκαρδίου ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ ὁμοθυμαδὸν συνεργασίας πρὸς δόξαν Θεοῦ ἡμῶν. Πεποίθαμεν προσέτι ὅτι αὕτη διατρανοῖ τὴν καθολικὴν ἀναγνώρισιν τῆς τε ἀπαρχῆς συμβολῆς τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς χριστιανικῆς θεολογίας καὶ σκέψεως καὶ τῆς προσφάτως ἱεραποστολικῆς δράσεως αὐτοῦ πρὸς εὐαγγελισμὸν τῆς εὐλογημένης ἡπείρου τῆς Ἀφρικῆς.

Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι ἡ ἔνωσις τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, οὐδόλως πρέπει νὰ ἀποτελῇ μόνον φραστικὸν σχῆμα. Ἐπιβάλλεται, ὅπως αὕτη ἔχη οὐσιαστικὸν νόημα. Ἡ ἐνότης ἡμῶν ἐδράζεται ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς πίστεως, ὅστις ἐστὶν ὁ εἷς Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, οὗ τὸ Ἅγιον Σῶμα μελίζεται, ἀλλ' οὐ διαιρεῖται. Ἡ ἐνότης τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐρείδεται ἐπὶ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, καθὰ ἀπεφάναντο αἱ οἰκουμενικαὶ σύνοδοι καὶ τῆς ἀνα τούτους αἰῶνας διαμορφωθείσης παραδόσεως καὶ τάξεως τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ ἐνότης τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν τελεσιουργεῖται μυστηριακῶς διὰ τῆς μνημονεύσεως ἐν τοῖς διπτύχοις τῶν προΐσταμένων αὐτῶν κατὰ τὸν καθαγιασμὸν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου εἰς Σῶμα ἅγιον καὶ Αἷμα τίμιον τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κοινῷ Ποτηρίῳ. Ἐν τῷ συντάγματι τῆς ἀγίας ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας αἱ ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ῥωσσίας ἐνέγραψαν συστατικὰ κεφάλαια.

Ἡ παράδοσις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας ἄρχεται ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς δηλονότι ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Ἡ κατ' Αἴγυπτον πόλις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καταστάσα κρηπὶς τοῦ χριστιανισμοῦ, εὐφημήθη διὰ τὸν μοναχισμὸν καὶ τὴν Κατηχητικὴν Σχολὴν αὐτῆς.

Ὁ μοναχισμὸς ἐξεπήγασεν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἰδρυτῆς τούτου ὑπῆρξεν ὁ Μέγας

Ἀντώνιος. Ἐκ τῆς κοιτίδος αὐτοῦ ὁ μοναχισμὸς διεδόθη εἶτα εἰς τὴν Παλαιστίνην, τὴν Συρίαν, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Δύσιν.

Ἡ πρώτη μεγάλη θεολογικὴ παράδοσις τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ὠρμήθη ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ δὴ ἐκ τῆς περιωνύμου Κατηχητικῆς Σχολῆς αὐτῆς. Ἡ Κατηχητικὴ Σχολὴ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀνέδειξε κολοσσιαῖα ἀναστήματα τῆς Θεολογίας, ὡς εἶναι ὁ Κλήμης, ὁ Ὠριγένης, ὁ Διονύσιος, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ Δίδυμος, ὁ Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, ὁ Συνέσιος, ὁ πολὺς Κύριλλος καὶ ἄλλοι.

Ἐν τῷ καταστατικῷ συντάγματι τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτε τὸ Βυζάντιον καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Θρόνος ἐβίουν τὴν ἄλωσιν τῶν Ὀθωμανῶν, διέλαμψεν ἡ *Φιλοκαλία*. Αὕτη, ἔργον τοῦ Μακαρίου Νοταρᾶ, ἐπισκόπου Κορίνθου, καὶ τοῦ Νικοδήμου Ἀγιορείτου, ἀποτελεῖ συναγωγὴν ἀσκητικῶν κειμένων, χρονολογουμένων ἀπὸ τοῦ τετάρτου μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος. Ἡ *Φιλοκαλία*, ἀντιπροβάλλουσα τὸν θεοκεντρικὸν φωτισμὸν τῆς χάριτος, ἀποτελεῖ ἀπάντησιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν ἀνθρωποκεντρικὸν διαφωτισμὸν τῆς Δύσεως. Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ἡ *Φιλοκαλία* εἶναι ὁ «*ἔρωσ τοῦ κάλλους*», ὁ «*ἔρωσ τοῦ Θεοῦ, ὡς τοῦ ἀπολύτου κάλλους*».

Μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως αὐτῆς τῷ 1782 ἐν Βενετίᾳ ἄρχονται μεταφράσεις καὶ ἐκδόσεις τῆς *Φιλοκαλίας* ἐν Ρωσσίᾳ. Ἡ *Φιλοκαλία* ἔσχε μεγάλην συμβολὴν εἰς τὴν διάπλασιν τῆς ῥωσικῆς πνευματικότητος. Ἄηρ ἐξ αὐτῆς πνέει εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἐνὸς Φιοντόρ Ντοστογιέφσκυ καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἐνὸς μεγάλου Ἁγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ. Ἡ *Φιλοκαλία* προσέτι ὑπῆρξεν ὄπλον τῶν Σλαβοφίλων εἰς τὴν ἀναμέτρησιν αὐτῶν πρὸς τοὺς Δυτικοφίλους.

Ἡ Ὁρθοδοξία οὐδόλως ἀποτελεῖ ἱστορικὸν παρελθόν, ἀνακυκλούμενον, ἀλλ' εἶναι καὶ ζῶν παρόν, διαχέουσα τὸ παρελθόν ἐν τῷ παρόντι καὶ συνδιαλεγομένη πρὸς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν. Εἰς τὴν ἐμφάνειαν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν μιᾶς χριστιανικῆς ὀρθοδόξου ἀνθρωπολογίας ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ συγχρόνου παρόντος συνεβάλλοντο μεγάλως κολοσσιαῖα ἀναστήματα Ῥώσων θεολόγων. Ἡ Θεολογία αὐτῶν ἀποτελεῖ κεφάλαιον τοῦ ἐνωτικοῦ συντάγματος τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο συμβάλλεται καὶ τὸ Ἰδρυμα Ἐνώσεως τῶν Ὁρθοδόξων Λαῶν τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τῇ Ῥωσικῇ Ἐκκλησίᾳ, τῷ Ἁγιωτάτῳ Πατριάρχῃ αὐτῆς Κυρίῳ Κυρίλλῳ καὶ τῷ Ἰδρύματι αὐτῆς Ἐνώσεως τῶν Ὁρθοδόξων Λαῶν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐλλογιμωτάτου καθηγητοῦ Ἀλεξέγιεβ Βαλέριυ Ἀρκάδεβιτς διὰ τὴν προσγενομένην ἡμῖν βράβευσιν. Ἡ καθ' ἡμᾶς ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπομένη τῇ ἱστορίᾳ καὶ παραδόσει αὐτῆς, θέλει εἶναι πάντοτε παροῦσα ἐν τῇ συσφίγξει τῆς ἐνώσεως τῆς κατὰ τὴν οἰκουμένην Ὁρθοδοξίας, ὥστε εἶναι αὐτὴν ὡς τὸ ἐν ἀδιαίρετον Σῶμα Χριστοῦ καὶ διδόναι εἰς ἔτη ἐτῶν μαρτυρίαν ἀγάπης παντὸς ἀνθρωπίνου προσώπου ὡς μνήμης Θεοῦ καὶ δημιουργήματος κατ' εἰκόνα αὐτοῦ.